

DE STANDAARD

Vrijdag 11 Februari.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam f 2.50. — Buiten Amsterdam franco f 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau.

BUREEL: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. H. KRUYT.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

Een hachlijke keuze.

XI.

Om te slagen bij zulk optreden, zal intusschen broodnoodig zijn, dat de Club weer met het Kabinet, en niet met de Linkerzij, haar strijd aanbinde.

Het spoor, waarin men allengs ingleid, om het Kabinet het Kabinet te laten en, over Heemskerk's hoofd heen, een lans te breken met de Liberalistische coterie, bedreigt ons met ernstig gevaar.

Niet alsof we terugkeer wenschten tot de oude tactiek, om in ons Parlement de omverwerping van het zittend ministerie tot eenig doelwit te kiezen.

Die tactiek bracht ons te zeer schade en schande, om ooit door één antirevolutionair bepleit te worden. Het *ôte toi de là, afin que je m'y mette* is elk vaderlandslievend man, elk man van beginsel en bovenal elk Christen onwaardig.

Zulk een tactiek mag niet.

En de antirevolutionaire Club, die nu acht jaren lang stelselmatig en principieel deze valsche tactiek gemeden en bestreden heeft, verwierf zich daardoor aanspraak op onzen dank.

Voor al ter bereiking van dit doeleinde moest tegen het afstemmen van begrotingen met hand en tand gewaarschuwd. Een kleine *Ketjoe*-partij vindt altoos in het Parlement liefhebbers. En met de Dajaksche koppen-snellers voelt men onwillekeurig verwantschap, als men opmerkt hoe tuk de meeste Kamerleden er eertijds op waren, om een Raadsman des Konings ministerieel te ontschelden.

Maar, hoe uitnemend ook de positie was, die de Club zoodoende innam, toch was het gevaar verre van denkbeeldig, dat ze om deze Scylla te mijden, tegen de klippen van Charybdis aansloeg.

Een Ministerie *niet* te doen buiten, kan ongemerkt overslaan in de zucht om toch vooral te maken, dat het *niet* om koud gaat. Deze bezorgdheid voor den duur van het ministerieele leven kan er u zoo toe brengen, om van een hoognoodigen aanval op het Kabinet af te zien. En waar men, in die lijn van gedachten, zijn pijl liefst niet op het hoofd van het Kabinet munt, komt men er vanzelf toe, om, over het Kabinet heen, op de overzij te gaan mikken, ja, wat erger is, desnoods zelfs aan zijn eigen kant dooden te maken, zoodra het Kabinet van dien eigen kant bedreigd werd.

Elke gedachte, die men zonder toom of teugel loopen laat, loopt door tot ze u in het verderf stort.

En zoo is het ook hier.

Grondbeginsel van den parlementairen regeersvorm is, dat we de tweehed voor ons krijgen van een Vorst en Volk, van een Koning en zijn onderdanen, en dat nu wel die vorst regeert en die Koning de soevereiniteit drage, maar dat de uitoefening van deze soevereiniteit gebonden zij aan de geveens, die bij het volk voorhanden zijn.

Om dit te verwezenlijken treedt nu een Parlement op, en dat Parlement is het organisch geconcentreerde volk zelf.

En uit dien hoofde loopt dus alle parlementaire strijd tusschen het volk en zijn Vorst; dat volk gerepresenteerd in zijn afgevaardigden; en dien Vorst gerepresenteerd door de raadslieden der Kroon.

Nooit mag of kan het derhalve opgevat, alsof in het Parlement twee groepen worstelaars en acrobaten saamkwamen, die hun halsbrekende toeren ten aanschouwe van hunne Excellenties, de Ministers, komen uitvoeren; maar altoos moet het zwaard gekruist tusschen Kamer en Kabinet; nooit tusschen de twee of drie groepen in de Kamer onderling.

Hiertoe komt het dan eerst wanneer

een der groepen het voor het Kabinet opneemt, en nu de andere groep, die tegen het Kabinet is, juist om dit Kabinet te bestrijden, den strijd ook aanbindt tegen de Parlementaire partij die het Kabinet steunt.

Heemskerk, gelijk het nu jaren lang was, met zijn ambtgenooten in de *salles* te plaatsen, en hún ten genoegen met de Liberalisten te duellieren, is in de Rechterzijde daarom een fout geweest, omdat de constitutioneele positie er mee verschoven werd.

In Engeland strijdt partij rechtstreeks tegen partij, omdat de Souverein in dat land zijn ministers *als partijen* kiest. Maar ook daar vindt ge in geen geval ministers, die met Platonische onaanvaardelijkheid de heeren Parlementsleden hun *assaut* laten uitvoeren. Waar ook op Parlementair terrein meenens gestreden wordt, moet het altoos zijn tegen de denkbelden die inkomen *namens den Vorst*.

Toch viel wel in te zien, waarom men Heemskerk het genot van dit inconstitutioneele schouwspel bood.

Men was niet gereed, en paste er voor, om plotseling, ten gevolge van een onzuivere stemming, waarbij eenige *amok*-makers den doorslag gaven, de verantwoordelijkheid der Kabinetsformatie op zich te nemen.

Zoo doorzag men wel dat Heemskerk moest vallen, maar dien val vertraagde men uit voorzichtigheid.

Eerst moest het geheele proces hebben uitgewerkt.

Eerst moest het tot een decisie op een gaaf gesteld beginsel komen.

Eerst moest bij de Rechterzijde een volledige voordracht van Kabinetsformatie gereed liggen.

En dan ja, maar ook dan eerst zou men doortasten.

En toch, hoe begrijpelijk ook, verdedigbaar was deze houding niet.

Immers voor den uitslag van een gehoudene stemming is men niet verder verantwoordelijk dan binnen den kring van zijn eigen adviezen.

Oordeelde men dus niet gereed te zijn voor een actie op groote schaal, wat had men dan anders behoeven te doen, dan eenvoudig het *gemeenschappelijk* optreden achterwege te laten.

De antirevolutionaire partij, die slechts een vierde deel der Kamer sterk is, laadde nooit ministerieele verantwoordelijkheid op zich, zoo lang ze in het vuur kwam als zelfstandige, geïsoleerde groep; en geboren werd die verantwoordelijkheid niet uit ons eigen cijfer, maar eerst uit de verdubbeling van ons cijfer door het gezamenlijk optrekken met heel de Rechterzij.

Dit laatste nu kan men doen en laten.

Men kan alleen optrekken, of saam in verband den slag wagen. En al naar gelang men één van deze beiden koos, moest men met een Kabinet gereed zijn of aan geen kabinetsformatie denken.

We kunnen dan ook niet anders zien, of de noodzakelijkheid, om ter vermijding van eigen Kabinetsformatie, Heemskerk ongedoerd te laten, bestond slechts in de verbeelding van wie verzuimd had doel en middel op elkander te laten sluiten.

Bij een wijze van optreden gelijk de Rechterzij met haar *non-possumus* deed, ware het eisch der positie geweest, dat men vooraf zijn kosten had berekend en een lijst van Ministers gereed gemaakt.

Zulk spel te wagen, als men toen aandorst, *zonder* alle voorbereidende maatregelen genomen te hebben, zweemde naar onvoorzichtigheid.

Op die wijze kon men in geen parlement optreden, of men moest als goed architect *heel zijn plan* op het papier hebben.

Maar wil men dien breeden weg *niet* op; weet men dat men *niet* gereed is; dat de verhoudingen met de bondgenooten *niet* zijn geregeld; en dat

het stormloopen dus eenvoudig een zelfmoord voor de eigen troepen zou zijn; — welnu, dan blijve men in zijn loopgraven; late elke groep onder eigen vaandel strijden; en voorkome daardoor een stemming, die u bij een geconcentreerden en gemeenschappelijken aanval kans biedt op de meerderheid.

Regel was daarom steeds: 1°. altoos op het u vijandig Kabinet de tromp van uw geweer gericht; 2°. op de parlementaire tegenpartij niet anders vuren dan voor zoover zij voor het Kabinet opkomt; 3°. zoo lang uw kracht voor een stormloopen nog te klein is, bres schieten en in de loopgraven naderen; en 4°. eerst dan als men gereed is, en de bres gaapt, op eenmaal den stormaanval wagen; maar dan er ook mee door!

Het evenzeer denkbare geval, dat er een ons bevriend Kabinet zit, laten we onbesproken; omdat dit al deze jaren niet voorkwam: en de regel dan eenvoudig om ware te keeren.

Hoofzaak is slechts, dat de fout, die, nu en dan een korte wijle, begaan is, niet verbloemd, en het gezonde constitutioneele begrip hersteld worde.

Zelfs bij een amendement van de tegenpartij moet de strijd nog altoos tegen het Kabinet, en alleen om het Kabinet tegen de tegenpartij gaan.

Alleen zoo kan het parlementair besef, dat men saam met heel de *Volksvertegenwoordiging* pleit voor de volksvrijheden, ook bij het verschil van partijen worden bewaard.

Staatschool naar confessien.

Uit de Memorie van antwoord van Dr. Schaepman blijkt nogmaals ten overvloede, dat hij wel terdege heenstuurt naar een staatschool met confessioneel karakter. Hij schrijft toch:

„In verband met de vijfde alinea van dit voorstel moet op eene gevolgtrekking uit deze woorden de aandacht gevestigd worden. Die gevolgtrekking is geene andere dan deze: krachtens de vierde alinea van het voorstel-De Beaufort c. s. houdt de *neutraliteit* — om het oude woord te blijven bezigen — op het *verplichte* kenmerk van de openbare lagere school te zijn. De splitsing der Staatschool naar confessien — 'twelk nog iets anders is dan de confessioneele Staatschool — wordt mogelijk. Dit is door een der mede-ondertekenaren van het amendement, door den heer Van Houten, in zijne rede van 7 April 1886 uitdrukkelijk erkend.”

Breng hiermee nu in verband den voorstel van de *Zaanlandsche*, een liberalistische orgaan, om de Liberalisten te bewegenden Roomsgezinden bij te vallen en met hen saam tegen de Antirevolutionairen te gaan staan:

„Wil men dus, wanneer de Christelijk-historische partij met exceptien blijft optreden, in den vorm van motien, collectieve nota's, partij-manifesten of wat ook, toch eenige kans van slagen hebben, dan moet van liberale zij met de katholieken, op 't punt van het onderwijzen, een *compromis* worden gesloten. En zoo krijgt Dr. Schaepman, die het initiatief daartoe nam, de beslissing in handen.

Gebleken is reeds dat het voorstel van dien afgevaardigde, gelijk het thans luidt, voor de liberalen onaanvaardelijk is; maar als basis voor een transactie wordt het door niemand verworpen. Laat men van beide zijden de scherpe hoeken een weinig afronden, dan is de mogelijkheid van een vergelijk niet uitgesloten. Wellicht komt men tot het voorstel-De Beaufort terug. Nemen de katholieken, die vrij wat gematigder in hun eischen zijn dan de antirevolutionairen, het vroegere voorstel-De Beaufort aan, dan is de meerderheid aan de grondwetsherziening verzekerd en — dan zal uit de herziening tevens een geheel nieuwe partijformatie worden geboren, enerzijds een liberale partij, anderzijds een antirevolutionaire partij en een katholiek centrum, dat niet met de Synodalen en doleerenden te saam verbonden in lief en leed, vrij is om naar gelang van eigen inzichten en belangen, onder zekere omstandigheden met de liberalen mee te gaan.”

En oordeel zelf, of we zoo ongelijk hadden, toen we van meêstaf op deze keerzij van Schaepman's *medaille* de aandacht vestigden.

Immers wij, antirevolutionairen, staan vierkant tegen dit denkbeeld gekeerd. Ons Program sluit het volstrekt uit.

In het verband hiermee is het tevens zeer wenschelijk, dat het verschil tusschen Mr. Kenchenius en vele Kamerleden op dit punt tijdig tot klaarheid kome.

Ook zijn denkbelden toch maakten hier en daar den indruk, als liet hij de poort voor de confessioneele Staatschool open.

En toch, dit kan zijne bedoeling niet zijn.

De groote steden.

Een voorstel om de groote steden in aparte districten te splitsen is reeds door Schaepman aanhangig gesteld, en reeds binnen kort zal de Kamer zich op dit punt doen uitspreken.

Dit nu is een zaak van gewicht.

Immers, mochten de Liberalisten goedvinden, om bij het Voorloopig Kiesreglement het privilege van 20 leden, dat de Regeering hun aanbood, te onzen koste te eigenen, dan is ons daarmee uiteraard alle medewerking tot vaststelling van een nieuw art. 76 en van een voorloopig Kiesreglement onmogelijk gemaakt.

Voorkeume dus de Voorzitter eene overijde stemming.

Deze zaak dient doorzien tot op den bodem.

En dat temeer, daar er nu wel terdege blijkt, dat de heeren van Delden c. s. er met den *Franchen* slag over zijn heen-geslaan.

Hun eigen medestander van der Linden kastijde hen lang niet malsch.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 10 Febr.

Ontspanning na overspanning.

Na de overspanning en de ontrastende berichten, die in de laatste week overal merkbaar waren, begint thans zekere kalmte te heerschen, die, zij ze ook nog door geen bepaalde feiten rechtstreeks te rechtvaardigen, toch weldadig werkt. Zoo was het gisteren en ook wederom heden.

Geen bepaalde feiten, zeiden we; toch is er veel, dat het nieuwe en betere verschijnsel eenigszins verklaart.

En daartoe dient allereerst gerekend de toenemende kans op de aanneming der legerwet in Duitschland. Of het centrum zich in deze naar 's pausen wil zal schikken, of het daar tegenin zal volhouden — wat ook mogelijk is, 't zal, gelijk we reeds opmerkten, niet verhinderen dat tal van Roomsche kiezers den paus meer gehoorzamen dan Windthorst.

Voor al geldt dit, nu de Roomsche geestelijkheid zich rechtstreeks in den strijd mengt, natuurlijk ten gunste des pausen. Reeds behelst het officieele blad van het bisdom Limburg (Pruisen) een schrijven, door den bisschop aan de hem ondergeschikte geestelijkheid gericht, waarbij *haar wordt verboden*, aan de verkiezingsbeweging tegen de zevenjarige wet deel te nemen. In dit schrijven wordt o. a. gezegd, dat het den nieuwgekozen leden van het centrum niet moeielijk moet worden gemaakt, om met de wenschen, in het schrijven van kardinaal Jacobini uitgedrukt, rekening te houden. Dergelijke stukken worden ook van andere bisschoppen verwacht.

Terwijl alzoo de curie tegen het centrum partij kiest, komt een tweede feit de kansen van het laatste nog verergeren.

De *Allgem. Zeitung* behelst namelijk den tekst van den eersten brief van kardinaal Jacobini aan den nuncius aldaar (van 3 Januari en eerst thans bekend geworden) en wel te onderscheiden van het later veel besproken schrijven. Daarin wordt 's pausen wensch uitgesproken, dat het centrum zoodooveel mogelijk het ontwerp betreffende de 7 jaar zou bevorderen. De Regeering, zoo werd daarin verder gezegd, hecht veel aan de aanneming van het ontwerp. Indien het gevaar voor oorlog daardoor uit den weg wordt geruimd, zou het centrum zich jegens het vaderland, de menschheid en Europa verdienstelijk hebben gemaakt en anders zou men de vijandige houding van het centrum als onvaderlandlievend aanmerken. Een ontbinding van den Rijksdag zou het centrum in verlegenheid brengen. De nuncius moest den aanvoorders der centrumspartij verzekeren, dat zij den paus, door de 7 jaar voor te staan, groot genoegen zouden doen. Windthorst wordt onder de leiders met name genoemd en de uitdrukkingen ten gunste der legerwet zijn

zelfs in dezen vertrouwelijken brief veel krachtiger dan in het later schrijven.

Dat men in Roomsche kringen ontlicht en in de war is laat zich denken. Doch evenzeer, dat spijt Windthorst c. s. de legerwet er door zal komen, en daarmee veel beweging tot rust.

Te Berlijn blijft de meening heerschen, dat het oorlogsgevaar begint te wijken. Wel wijst de *Nordd.* op de groote offers die Frankrijk voor 't leger brengt, maar vooral om zulks met het oog op de nieuwe wet den Duitschers tot voorbeeld te stellen. De *Nat. Lib. Nat. Zeitung*, die in betrekking staat met het Deutsche gezantschap te Parijs, wijst er op, hoe de sommen die generaal Boulanger vraagt nu geen betekenis meer hebben, als zijnde reeds lang bestede gelden. Het blad dringt natuurlijk ook op aanneming der wet aan, in 't belang des vredes, doch acht tevens de spanning in Europa zeer geminderd, nu Frankrijks regeering en pers zich zoodooveel hebben gedragen, zoodat men kan aannemen dat Frankrijk het misstrouwen, door verkeerde feiten gewekt, niet zal vergrooten.

Opmerkelijk is wat het blad meidt omtrent generaal Boulanger. Deze had den militairen *attaché*, die naar Petersburg ging, een brief aan den Czaar willen meegeven. De minister van buitenlandse zaken nu vroeg in den ministerraad aan Boulanger beslist wat dit beduidde. Deze, met de zaak verlegen, zei, dat het schrijven voor den Russischen minister van oorlog bestemd was. Flourens noemde dit echter evenzeer ongepast en verzette zich beslist tegen briefwisseling buiten zijn weten met officieele personen in het buitenland. De minister moet zelfs met onmiddellijk ontslag gedreigd hebben, indien hij in dezen zin geen stellige belofte kreeg. Daar de overige ministers zich aan de zijde van Flourens schaarden, bleef generaal Boulanger niets anders over dan zich zoo goed mogelijk uit de verlegenheid te redden. Blijkbaar, heet het ten slotte, is het ministerie niet meer van zins zich de zelfstandige manieren van generaal Boulanger te laten welgevallen. Men weet hoe juist in zijn wijze van optreden de Duitschers het gevaar zagen. Is de mededeeling juist, dan zal zij ongetwijfeld meewerken tot het herstel der kalmte.

Vrij wat minder ongerust en somber dan onlangs in zijn eerste rede, heeft ook de stadhouder van 't rijksland Elzas-Lotharingen zich in een tweede redevoering, tot de commissie van den Landdag, uitgelaten. „De tijden, zei Von Hohenlohe, zullen, ook *zonder dat de oorlog voor de deur staat*, ernstig blijven, zoolang de algemeene stemming in Frankrijk niet zoo is, dat men zonder enig voorbehoud den door internationale verdragen ontstane toestand erkent. De bevolking van Elzas-Lotharingen heeft thans bij de verkiezingen de beste gelegenheid, op het behoud van den vrede te werken. Zoolang bij de verbonden regeeringen der Deutsche volken niet de overtuiging is doorgedrongen, dat Elzas-Lotharingen de werking van het Frankfurter verdrag ten volle erkent, kan het land niet hopen, met andere Deutsche Staten gelijkgesteld te worden.

Blijkbaar speelden meer de verkiezingen dan de algemeene toestand hierbij de hoofdrol.

In Oostenrijk begrijpt men niet goed, hoe de ontrastende verklaring, pas door graaf von Moltke afgelegd, te rijmen is met de vredige verklaring van vorst Bismarck. Het Duitsche Oostenrijk blijft voor Duitschland sympathie behouden, doch in andere deelen der monarchie begint men zich eenigszins anders te niten. Zeer trekt te Weenen een artikel de aandacht van Katkoff, den bekenden Moskouwechen dagbladschrijver. Hij nit zich kras tegen Duitschland en Oostenrijk, welk laatste geraden wordt zich buiten het Balkan-Schiereiland te houden, als 't geen botsing verlangt met Rusland. Blijft Duitschland Oostenrijk steunen in den weg dien zijn staatkunde thans volgt, dan krijgt het eveneens moeite met Rusland. Van Duitsche zij is hierop niets gezegd, en dit met het feit dat zuik een artikel in een land, waar de censuur bestaat, kon verschijnen, schokt het vertrouwen op de overeenkomst, die pas tusschen Rusland en Oostenrijk in zake Bulgarije heette gesloten.

De Deensche regeering heeft thans zestig miljoen kronen aangevraagd tot versterking van de hoofdstad, behalve de gewone uitgaven voor leger en vloot.

Men verneemt uit Cairo, dat de Abessiniërs hun aanvallen tegen Massowah hernieuwd hebben. Zij dwongen de Italianen

hun buitenwerken te ontruimen, welke de Abessinijs daarop bezett'en en verwoestten, waarbij zij vier kanonnen vermeersterden. Vele zoogenaamde »vrije kozakken" moeten in de geleiden der Abessinijs de Italianen bevechten, gelijk anderen vroeger, naar 't heet, tegen de Engelschen in Soedan streken.

Aan *Le Temps* wordt uit Varna gemeld, dat de hoofdtrekken der Engelsche voorstellen omtrent Egypte zijn: Zelfbestuur des land onder de suzeriniteit van den sultan; afschaffing der *capitulations*; onzijdigverklaring van Egypte in den geest van België; vrij verkeer langs het kanaal van Suez, zoowel in vredes- als in oorlogstijd; het eindigen der Engelsche bezetting na de aanname der voorstellen door de mogendheden. De Sultan moet deze voorstellen zeer koel hebben opgenomen.

De nieuwe Engelsche minister Goschen heeft eindelijk een zetel in 't Parlement. Hij is te Londen gekozen met 5702 stemmen. Zijn tegenstander (radicaal) verkreeg 1545 stemmen.

De Duitse *Reichsanzeiger* maakt een keizerlijke verordening van 26 Jan. II. openbaar, betreffende de regeling van het troepenvervoer over de spoorwegen in tijd van oorlog, welke verordening den 13den Jan. door den Bondsraad is goedgekeurd.

Voor landverhuizers. In de Verenigde Staten is thans de wet goedgekeurd, die de landing verbiedt van alle vreemdelingen, die komen tot werkverrichting krachtens overeenkomsten. Elk die land moet ondervraagd worden; vreemde arbeiders worden geweerd en teruggezonden op kosten der stoombootmaatschappij, die hen overbracht. Bij weigering van betaling mag het vaartuig in de havens der Unie geen handel meer drijven.

Als een bewijs van de bijzondere maatregelen van voorzorg, die worden genomen voor de veiligheid van den keizer van Rusland, indien hij 't zij in een rijtuig of arreslede een rijtoer maakt, diene het volgende: Voor hij het paleis verlaat wordt het hoofd der politie per telefoon daarvan verwittigd, en de weg aangeduid dien de Keizer zal volgen. Onverwijld wordt de politiemacht in die richting verduubeld en tegelijkertijd worden manschappen, behoorende tot een bijzonder korps, dienende tot bewaking des keizers, langs die wegen gesteld. Ten einde des te beter aan het beoogde doel te kunnen beantwoorden, dragen zij allen burgerkleding; om opzien te vermijden, plaatsen zij zich zoo mogelijk op bedekte stellingen langs den opgegeven weg, maar steeds in de onmiddellijke nabijheid daarvan, om elk oogenblik in staat te zijn hulp te bieden of gevaar te voorkomen. Dit korps, sterk eenige honderd manschappen, is meerendeels gevormd uit onderofficieren, die hun diensttijd hebben vervuld, en zeer ruim worden zij beloond. Van hen mag worden gezegd, dat zij den keizer volgen als zijn schaduw. Zij vergezellen hem toen hij zich bevond te Skiernivice, te Kresimir, in Finland en de Krim. Tijdens hij het paleis Gatsjina of Peterhof bewoont, vormen zij een kring rondom het vorstelijk verblijf, dat op iets verdere afstand daarvan wordt bewaakt door militaire posten, uitgezet door de keizerlijke garde.

Naar men verzekert, is keizer Alexander volstrekt niet ingenomen met dergelijke maatregelen, maar 't hoofd der politie houdt staande, dat zij voor de veiligheid van het hoofd van den Staat volstrekt noodzakelijk zijn, en het gevolg daarvan is, dat de Keizer er in berust.

Aangaande het spoorwegongeluk te White-river wordt nader gemeld: Men vond verkoolde overblijfselen van menschen te midden van klompen gesmolten metaal en nog gloeiende asch. De hulp kwam veel te laat, daar de naastbijzijnde huizen vijf kilometers verwijderd zijn, zoodat velen, ongekloed uit de vensters ontsnapt, door de koude van 50° onder nul, het leven verloren. Het aantal doden wordt op 50 geschat, hoewel het juiste aantal niet kan worden opgegeven, daar de conducteur juist begonnen was de kaartjes op te halen, toen de ramp plaats greep. Door de kachels geraakten de wagons in brand, en maakten deze ramp tot de verschrikkelijkste, welke ooit op de Amerikaanse spoorwegen voorviel. Het beken van een lijn was de oorzaak van het ongeluk, dat niet Donderdag plaats greep, maar in den nacht van Vrijdag op Zaterdag te 2 uur 10 minuten.

Voor *lekkerbekken*. In het blad door het Chimmittzer Schlachthaus I) uitgegeven wordt gemeld: In 1886 werden honderden honden geslacht. Twee winkels verkopen hier niets dan hondenbont, terwijl onze beste gaarkoks naam hebben gekregen door hun hondenpasta, die niet onderdoet voor de bekende Straatsburger *pâté de foies-gras*.

Binnenland.

AMSTERDAM, 10 Februari.

TWEDE KAMER.

De zitting werd gisteren (Woensdag) te 11¼ uur geopend.

Aan de orde waren de inlichtingen der Regering op de adressen van dijgraaf en heemraden van het waterschap van de Lingewateringen en van Ged. Staten van Gelderland, om een behoorlijke regeling van genoemd waterschap te willen bevorderen.

De meerderheid der commissie stelde de volgende conclusie voor:

a. De Kamer, van oordeel dat door de opening in het reglement voor het waterschap van de Lingewateringen van eene bepaling, overeenkomende met die, voorkomende in het thans gewijzigde reglement van de Alblasserwaard aan de bezwaren tegen de wijziging van laatstgemeld reglement ingebracht, voor een groot deel zou worden tegemoet gekomen, geeft, afgescheiden van deze overweging, als haar gevoelen te kennen, dat alleen door *wettelijke regeling* in de bezwaren, uit de thans bestaande eenzijdige regeling voortvloeiende kan worden voorzien;

b. De Kamer betreurt dat de Regering geen termen heeft gevonden om den Koning te adviseeren, het besluit der Gedeputeerde

Staten van Zuid-Holland van 29/27 September 1884, tot goedkeuring van eenige wijzigingen in de keur op de dijken van het hoogheemraadschap de Alblasserwaard met Arkel beneden Zouwe, te vernietigen.

De minderheid der commissie stelt voor: adressen en inlichtingen eenvoudig voor kennisgeving aan te nemen.

De heer Goedkoop vraagt het woord. Hij wijst er op, dat de conclusie der meerderheid instemming vraagt voor het innemen der Geldersche autoriteiten in Zuidhollandsche aangelegenheden, waartegen hij zich verplicht rekent op te komen, en bespreekt het tweetal grieven van Geldersche zijde te berde gebracht. De eerste raakt de verdediging van Zuid-Holland tegen 't Geldersche inundatiewater, en de tweede betreft de aanvulling van de keur der Alblasserwaard.

Uitvoerig bestrijdt spreker de conclusie der meerderheid, door de geschiedenis der zaak na te gaan. Hij meent dat de groote fout ligt bij den minister Klerck, die het onder water zetten van de Aspersche en Heukelomsche velden voor een zaak hield van gemeenschappelijk belang van Gelderland en Zuid-Holland. Dat heeft de verwarring geschapen. En wat nu de kwestie betreft van het toezicht door het Bestuur van de Alblasserwaard op de werken van het Kanaal van Steenenhoek, welke tot de Lingewateringen behooren, uitgesloofd, meende spreker dat de Staten van Zuid-Holland volkomen bevoegd waren, dat toezicht goed te keuren. Niet begrijpend waarom de Geldersche waterschapsbesturen geen recht vroegen aan het hoogste administratief gezag, maar wel aan de Kamer, verklaarde spreker zich tegen de conclusie der meerderheid.

Met het invoeren van de tusschenkomst der Kamer, was ook de heer *Schimmelpenninck v. d. Oye* van *Nijenboer* het niet eens: ook hij wilde deze zaak liever door het hoogste administratief gezag zien uitgemakt. Toch meent hij het recht van toezicht door het bestuur van de Alblasserwaard op de sluis aan het Kanaal van Steenenhoek te moeten erkennen.

De heer *Van der Sleyden* verdedigde de conclusie der meerderheid, ontside aan de Alblasserwaard het recht van toezicht op de werken aan het Kanaal van Steenenhoek en drong op een wettelijke regeling aan, daarbij meenende, dat de Alblasserwaard zich niet eenzijdig mocht onttrekken aan conventiën, in 1818, bij den aanleg van het Kanaal van Steenenhoek, gemaakt.

Door den heer *De Geer van Jutphaas* wordt herinnerd, dat, nu een gemeenschappelijke regeling tusschen Gelderland en Zuid-Holland niet is tot stand gekomen, in het reglement van de Alblasserwaard een eenzijdige regeling is gemaakt. Spreker toont aan hoe het bestuur van de Alblasserwaard telkens voortging met alles onder zijn toezicht te brengen, en nu ook de sluis aan het Kanaal van Steenenhoek daaronder bracht. Dat ging te ver en moest, naar spreker meende, door de Regering niet worden toegestaan.

De conclusie der minderheid vond in den heer *de Beauport* een verdediger. Deze spreker herinnerde aan gelijksoortige geschillen tusschen andere waterschapsbesturen, en kon zich niet vereenigen met de zienswijze des heeren De Geer. Hij wil een wettelijke regeling en wel speciaal voor deze zaak, een regeling, zooda in 1870 voor de calamiteuse polders in Zeeland is getroffen.

Een drietal beginselen werden door den heer *Rutgers van Rozenburg* vooropgesteld en wel 1. gezonde toepassing van het spreekwoord: »wie water deert, die water keert"; 2. wie door waterstaatswerken wordt beschermd moet daarop toezicht uitoefenen; en 3. ieder gezag strekt zich uit tot de grenzen van het grondgebied en niet verder. Spreker doet uitkomen dat het toezicht van de Alblasserwaard op de Lingewateringen ook op geschreven recht berust en in 1277 door Graaf Floris IV is ingesteld. Uitvoerig behandelt hij het punt van geschil, en verzekert ten slotte, dat hij voor het bestuur van de Alblasserwaard partij trekt, tegen het bestuur der Lingewateringen, tegen de Geldersche Gedeputeerden, tegen de meerderheid der commissie en tegen de zienswijze van den heer De Geer. Het is zijn meening, dat de huidige regeling niet in strijd is met de wet of het algemeen belang, en dat de geheele »quaestie neerkomt op het *point d'honneur* van het Geldersche bestuur, dat geen bezwaar heeft tegen de regeling van het toezicht zelf. De conclusie der meerderheid acht hij in strijd met de wet, de zaak dient door den Raad van State, niet door de Kamer te worden behandeld.

In gelijken geest spreekt de heer *Blussé*, die ook het recht van toezicht door het Bestuur van de Alblasserwaard als een oud recht erkent. Van aanmatiging door dit bestuur kan geen sprake zijn, het beschermde slechts zijn goed recht tegen de aanranding daarvan door derden.

De Minister van Waterstaat vraagt het woord, dat hem hedenmiddag te twee uur, wanneer de beraadslagingen worden voortgezet, zal gegeven worden.

De *Tijd* dringt er op aan dat men, wanneer de herziening van art. 194 aan de orde komt, het onderzoek naar de eischen van bekwaamheid beperke tot het lager onderwijs en niet uitstrekke tot het middelbaar onderwijs.

Het blad herinnert er aan hoe de heer E. Mackay op 8 April '86 daarvoor pleitte, en doet zien, dat de Roomschen in 1848 ook voor dat beginsel streken.

De afdelingen der Tweede Kamer zouden heden voor den aanvang der openbare zitting onderzoeken de volgende wetsontwerpen:

Verhoging van de koloniale huishoudelijke begroting van Suriname voor 1885 en van het Xde hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1887;

naturalisatie van J. J. H. Loerkens en zaven anderen;

uitbreiding der vrijstelling van patentrecht; ontiening ten behoeve van een spoorweg (tramweg) van Amsterdam naar Amstelveen, en

bekrachtiging eener met de Maatschappij tot landaanwinning op de Friese Wadden gesloten overeenkomst tot overneming door den Staat van het door de Maatschappij aangevangen werk.

Door de bestuurders en eenige leden van de antirevolutionaire kiesvereniging *Nederland en Oranje* te Rotterdam is, namens de vereniging, het volgende adres aan de Tweede Kamer gezonden:

dat zij kennis genomen hebben van de door de Regering voorgestelde nieuwe kies-tabel;

dat zij daaruit gezien hebben het voornemen der Regering om o. a. Rotterdam te behouden als meervoudig kiesdistrict; dat bij het behoud van meervoudige districten de verschillende belangen en zienswijzen minder tot hun recht komen; dat naar hunne bescheiden meening het geheele land op dezelfde leest moet geschoeid worden, zoodanig dat alle kiezers gelijke rechten krijgen, hetgeen niet geschiedt bij het tweestichtig stelsel van enkele en meervoudige districten, waardoor o. a. een kiezer te Rotterdam zijn stem kan uitbrengen op vijf personen, terwijl een kiezer in de kleinere steden en ten platten lande tot de benoeming van slechts één persoon kan medewerken;

weshalve de ondergeteekenden, gehoord een vergadering van de kiesvereniging voornoemd, en onder overlegging van een plan van verdeling van het door de Regering voorgestelde hoofdkiesdistrict Rotterdam in vijf deelen, zoodanig dat zooveel mogelijk gelijk is op de belangen en den aard der bevolking;

der Kamer eerbiedig verzoeken, dergelijke stappen te doen dat aan hunne bezwaren worde tegemoet gekomen.

Het plan, waarvan in dit adres sprake is, verdeelt Rotterdam in 5 districten.

De heer Sjoerd Hannema, zontzieder te Harlingen, verzoekt in een uitvoerig adres de Tweede Kamer het ingediende ontwerp op den zoutaccijns niet aan te nemen, wegens het daarin aangenomen stelsel van aflopend crediet, vrije circulatie van zout en verdere aankeve. Tevens verklaart hij zich tegen een mogelijk voornemen om den zoutaccijns af te schaffen, waardoor onze zoutindustrie vermoedelijk verloren zou gaan. De bestaande wet, waarin eenige leemten zouden kunnen verbeterd worden, acht hij in beginsel goed.

De veranderingen, die de heer Schaapman, blijkens zijn memorie van antwoord, in zijn voorstel tot wijziging van art. 194 brengt, zijn deze, dat alinea 1, vervalt en alinea 4 in den aanhef aldus luidt: »Het openbaar lager onderwijs" enz.

In de jongste vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Hage, werd zeer uitvoerig het vraagstuk der politie op de Noordzee besproken. Duidelijk bleek uit de verschillende mededeelingen, dat het hoog noodig is daaromtrent maatregelen te nemen, daar onze visschervloot velerlei nadeel van de buitenlandse visschers ondervond. In een volgende vergadering zal de Kamer overwegen, welke pogingen er tot verbetering van de politie op de Noordzee te doen zijn.

Ook werden in die vergadering inlichtingen gevraagd over de beruchte »helmhoeden-quaestie," waarop eveneens later zal worden teruggekomen.

Gemeenteraad.

Hoewel de gemeenteraadszitting van gisteren verscheidenheid van onderwerpen ter bespreking bood, waren er geen groote »quaestien" aan de orde. Toch was de zitting niet zonder belang. Zoo was de heer Pijnappel den voorzitter de verklaring te ontklokken, dat het gasrapport — zoo lang met ongeduld verbeid — spoedig zou worden openbaar gemaakt, en werd er besloten een commissie te benoemen om het Pensioenreglement op sommige punten te herzien.

De voordracht van B. en W. om aan de Kattenburgergracht een school van 600 leerlingen te bouwen, in plaats van een school voor 350 leerlingen, werd aangenomen, niettegenstaande de heer De Koning er zich in een zonderling betoog tegen verzette. Zooda we reeds herinnerden was het de heer Hovy, die belette, dat men een veel te kleine school op een veel te groot terrein bouwde, en zoodoende geld vermorste.

Besloten is de markt, die op de Noordmarkt wordt gehouden, geen uitbreiding meer toe te staan naar de zijde der Prinsengracht, maar wat op de Noordmarkt geen plaats kan vinden op de Westerstraat te brengen. De demping van de Zaagmolensloot, door eenige bewoners van de Hemenykade gevraagd, werd door den heer Westenberg »binnen den kortst mogelijken tijd" toegezegd; een formule die volgens de heer Daniëls zeggen wil, dat het dan in een zeer ver verscheidt gebouren kan.

Tot lid der gezondheidscommissie werd de heer Daniëls, tot lid der financieele commissie de heer Heineken benoemd, terwijl de zorg voor het *abbattoir* is opgedragen aan de heeren H. S. van Lennep, Wüste, Dyserinck en Daniëls.

Den Haag, 9 Febr. Ongeveer 175 notabele ingezetenen van Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en omliggende gemeenten hebben aan de Tweede Kamer een adres ingediend, waarin zij aandringen op aanname van het ontwerp van wet tot ontiening ten behoeve van een stoomtramweg 's-Gravenhage—Scheveningen, omdat daardoor een directe verbinding van de Holl. IJz. Spoor met Scheveningen zal tot stand komen.

Haarlem, 9 Febr. Door de antirevolutionaire kiesvereniging *Nederland en Oranje* alhier is als candidaat gesteld voor

de Prov. Staten de heer Peter Verkuyl, lid van den gemeenteraad en hoofd-ingeland van de Haarlemmermeer.

Steenwijk, 9 Febr. Bij de alhier gehouden herstemming voor een lid van de Staten Provinciaal is gekozen Jhr. Mr. G. W. A. van der Wijk, kantonrechter alhier. De andere liberale candidaat was de heer J. Loos te Blokzijl.

Rhenen, 9 Febr. Thans kan met zekerheid worden bericht, dat het gedeelte van den Oosterstoomtramweg Rhenen—Wageningen niet voor Juli a.s. in exploitatie komen zal.

Met Mei a.s. zal de verbinding tot stand komen van Elst naar het station Rhenen. — De gemeenteraad heeft besloten, geen concessie te verleenen aan dr. Hafkenscheid, om deze gemeente met gas te verlichten, daar de kosten voor de gemeentekas te bezwarend zijn.

Hoorn, 9 Febr. Tot lid van den raad dezer gemeente is gekozen de heer Heidenrijk, die 286 stemmen verkreeg; op den candidaat der Roomschen, den heer Schermer, zijn 93 stemmen uitgebracht.

GEMEENSDE NIEUWS.

Met genoegen vernemen wij, dat de commissie voor de extra-gave aan de behoeften op 's Konings verjaardag vele belangrijke giften in voedingsmiddelen heeft ontvangen van een aantal heeren, allen handelaren te dezer stede.

Zij zonden ruim *duizend kilogram worst* en spek en belangrijke giften in geld.

Bovendien stelde een geacht ingezetene dezer stad kosteloos een pakhuis ter beschikking van de commissie.

Wij hopen van harte, dat vele handelaren dit goede voorbeeld mogen volgen.

Toezeggingen van brood, vleesch, ham, spek, worst, aardappelen, erwten, bonen, rijst, gerst, alles is welkom, opdat men onzen behoeftigen stadgenooten een ruime feest-gave verstrekke.

Toezeggingen van dezen aard worden dankbaar ingewacht van den secretaris Mr. Th. Stuart, 435 Heerengracht, die alle inlichtingen verstrekt, omtrent expeditie enz.

De volgende Openbare Kennisgeving, onderteekend door den voorzitter van het Burgerlijk Ambestuur, den heer Driessen, is aangeplakt:

»Door den blijvenden toevloed van aanvragen van huiszittende armen, zou de gewone wekelijksche uitdeeling op Donderdag belemmerd worden.

Dientengevolge zullen tot nader order op Donderdag geen nieuwe aanvragen kunnen aangenomen worden aan het kantoor voor Huiszittende Armen in het Armenhuis, hoek Kerkstraat en Muidergracht, en zal dit kantoor dien dag alleen open zijn voor hen, die van hun boekje voorzien, de hun reeds vroeger toegekende beedeling als naar gewoonte komen afhalen.

In de vergadering van het instituut van ingenieurs heeft een belangrijke bespreking plaats gehad over de overkapping van het Centraalstation alhier, naar aanleiding van een belangrijke mededeeling van den heer Nierstrasz, chef van weg en werken en mouvement bij de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, over station-inrichtingen en overkappingen.

Dank zij den welwillenden afstand door den eerstaanzienenden ingenieur, den heer Leijde, van de resultaten der boringen op het stationseiland en van de gedane waarnemingen, omtrent de zettingen de steunpunten, was het den spreker mogelijk geworden in een zeer anschouwelijke dwarsdoorsnede de geaardheid van de verschillende grondlagen te doen zien.

Uit een aandachtige beschouwing bleek daarbij, dat tusschen het zand van de ophooging en den vasteren grondslag, waarop te Amsterdam gewoonlijk wordt gefundeerd, zich een laag slappe klei opgesloten bevond, die neging had langs de naar het IJ afhellende vaster onderlaag af te glijden. Vermoedelijk heeft een dergelijke afschuiving door de beweging der treinen plaats gehad en zijn hierdoor de onderenden der palen naar buiten en de bovenenden, die tegen de zwaardere zandaanvulling tegenstand ondervonden, naar binnen gezet.

Andere sprekers, o. a. de heer Michaelis, directeur der Staatsspoorwegen en Leijds en anderen meenden, dat de zakkigen en verschuiving meer aan te geringen weerstand van den grond tegen zakkigen van de palen moest worden toegeschreven. Alle sprekers waren het er echter over eens, dat de zakkigen een gevolg was, hoe dan ook, van de slappe kleilaag hierboven bedoeld, maar tevens dat die verzakkingen niet het minste nadeel voor de exploitatie opleverden. Uit de graphische voorstelling der verzettingen bleek, dat de grootste verschuivingen juist in het midden van het gebouw bij de onbelaste steunpunten had plaats gehad. De grootste zijdelingse uitwijking bedroeg ruim 10 centimeter, verminderende tot enkele millimeters naar de uiteinden. De grootste zakkig bedroeg 28 centimeter in het midden, verminderende tot 12 en 5 centimeter bij de uiteinden.

De heeren V. Schertzer & Zoonen, zaadkoopers en bloemisten te Haarlem, hebben weer een keurig ingerichte, geillustreerde prijscourant van bloem- en tuinzaden, planten, bollen, enz. het licht doen zien. Dit is thans reeds de 36e, die door de sedert 1735 gevestigde firma aan haar begunstigers wordt toegezonden.

Te Winschoten is de heer S. D. Kassier aldaar, in staat van faillissement verklaard. Het passief moet ongeveer 2½ ton bedragen.

Naar men verzekert, zijn in dit faillissement zoowel aanzienlijke landbouwers als kleine kooplieden betrokken, van welke laatsten waarschijnlijk velen deze crisis niet zullen kunnen doorstaan.

Bij het omkappen van een boom te Budel geraakte een achtjarig meisje, uit de school komende, juist bij het nedervallen van den zelfen er onder, en bezweek reeds twee uur later aan de gevolgen.

Maandag 11. viel een werkman van de hardsteenen trappen in de fabriek der heeren Van den Bergh Krabbendam, te Tilburg, waarbij hij zoodanige inwendige kneuzingen bekam dat hij, ondanks de verleende geneeskundige hulp, gisteren morgen aan de gevolgen van den val is overleden.

Niettegenstaande de herhaalde waarschuwingen tegen de kwade praktijken van een paar kooplieden in manufacturen, waarvan er een als vreemdeling en de andere als tolk fungeert, heeft toch weder eene vrouw te Dordrecht zich door de moede praatjes en

het oogenschtijnlijk aanlokkelijke hunner aanbiedingen laten verschalken en die kooplieden een bedrag van f 54 ter hand gesteld, waarvoor haar den volgende dag de door haar bestelde goederen zouden worden geleverd. De kooplieden, die tot heden niets van zich hebben doen hooren, hadden de vrouw, tot onderpand voor dat bedrag, in het bezit gesteld van een linnen, dat is gebleken van veel geringer waarde te zijn.

Reeds vroeger werd de aandacht gevestigd op het feit, dat men uit verscheidene deelen van het land, landloopers en bedelaars naar de hoofdstad zendt, ten einde daar te worden opgenomen en na veroordeeling door de rechtbank, naar een rijkswerkplaats te worden gezonden. Thans heeft zich alhier voor de rechtbank weder ook een geval voorgedaan. Een landlooper had zich bij de politie te Utrecht aangemeld. Deze weigerde hem op te nemen, doch gaf hem een passagelijkt naar Amsterdam, ten einde zich aldaar te laten opnemen. De voorzitter der rechtbank gaf zijn afkeuring over deze handelwijze te kennen. Het wordt dan ook meer dan tijd dat het departement van justitie hier zijn tusschenkomst verleent, opdat eindelijk eens een eind kome aan het misbruik.

Rechtszaken.

Het gerechtshof te 's Hage behandelde heden de door de Hoogen Raad verwezen zaak der gefailleerde Amsterdamsche Commissiars in Effecten betreffende de onregelmatig gehouden boeken.

Na het getuigenverhoor en de bekentenissen van de besch., dat zij enkele boeken slechts tot zekeren tijd gehouden hadden, requiert de adv. gen. Mr. Telders de veroordeeling van ieder tot 6 maanden gevangenis-straft.

De verdedigers Mrs. Simons en van den Bergh concludeerden tot ontslag van rechtsvervolgung, op grond der niet-strafbaarheid van het staken van het houden der boeken. Uitspraak op 17 Febr.

De Staats-Courant.

De kapitein ter zee W. L. A. Gericke is op zijn daartoe gedaan verzoek wegens langdurigen dienst, met ingang van 18 dezer, op pensioen gesteld, onder toekenning: a. van den titulair rang van schout bij nacht; b. van een jaarlijksch pensioen van f 3572; c. van eene verhoging van dat pensioen ter somma van f 600 's jaars voor werkelijk verblijf in militairen dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkeringen.

Bevordert tot commissie aan het Departement van Buitenlandsche Zaken, Mr. R. C. E. G. J. baron Snouckaert van Schauburg, thans adjunct-commissie.

Aan Dr. C. M. Van Voorthuizen is, met ingang van 1 Maart a. s., op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als assistent in het ziekenhuis aan de Rijks Universiteit te Leiden.

Blijkens bericht van den consul-generaal der Nederlanden in Brazilië, worden daar te lande alle herkomsten van Spaansche havens tusschen Gibraltar en Kaap Palos wederom tot het vrije verkeer toegelaten.

Kerk en School enz.

Maandag 7 Febr. heeft ook de kerkeraad van Leimuiden het Synodale juk afgeworpen. Dit is geschied door den predikant en twee ouderlingen, terwijl de overige leden betuigden, gaarne met hen in deze te willen medegaan, zoe slechts de kerkvoogden de kerk geopend hebben voor den leeraar ter prediking van 's Heeren Woord. Bedienaar des Woords in deze gemeente is Da. F. van Spall.

Toezegging van Beroep.

Ned. Herv. Kerk. Naar Hoek, aan J. van 't Hof, te Goudswaard.

Beroepen.

Ned. Herv. Kerk. Te Cats (N.-Beveland), J. M. Conradi, te Nisse — Te Oud-Beerland, J. Bajema, te Zuidland.

Bedankt.

Ned. Herv. Kerk. Voor Diemen en Watergraafmeer, door A. H. L. de Bel, te Harlingen.

Uit Barendrecht schrijft men ons: Met blijdschap en dank aan den Heere in mijn ziel kan ik u mededeelen, dat hier Zondagj. alles rustig en waardig is toegegaan.

Er was door de goede beschikking onzes Gods een besef onder het volk, dat nu meer dan ooit alle dingen met orde moesten geschieden.

Niettegenstaande toch ons Kerkgebouw veel te klein bleek, om de van alle kanten toegestroomde schare van menschen te bevatten, werd er zelfs geen wanclank vernomen.

De Heere was zoo kennelijk in ons midden. Er werd genoten en gebueld in de barmhertigheden des Heeren.

Met kalme en opgewektheid sprak de leeraar over Psalm 145.

Van alle kanten, tot zelfs uit Werkendam, was men opgekomen, om met ons de groote daden des Heeren te herdenken.

's Avonds hielden wij een bidstond voor de voortzetting van het werk der bekeering tot in hart en huls.

Zondag 6 Februari j.l. trad als vervolger tegen Ds. Fortuin te Barendrecht op Ds. de Jagher, vergezeld van zijn ouderling J. v. Dijk, tevens hooftouderwijzer der Christelijke school, en van diens hulponderwijzer, S. de Jong. En dat zijn nu de mannen, waarop het Christenvolk van IJsselmonde in kerk en school voor de toekomst zijn hoop gevestigd had. Wreede ontuchtiging!

Men schrijft ons uit Utrecht:

Tot hertoe was het op kerkelijk gebied alhier stil. Wel liep het gerucht, dat de synodalen vergaderden na het Gereformeerde congres, maar 't kwam tot geen daad. Thans is echter de eerste stap tot vervolgen gedaan in eene aanklacht bij het classicaal bestuur tegen die leden des kerkeraads, die het congres geacht worden te hebben bijgewoond. De namen der aangeklaagden zijn: Ds. Hoekstra en Ds. Ringnalda; de ouderlingen: Honig, v. Dijk en Kasteel; de diakenen: Calisendorp, v. Dijk, de Lig, Mulder, Mykenaar, v. Oostveen en de Wilde.

Men heeft de aanklacht doen onderteekenen door de heeren Falck, Gunning en v. Weede — eigenaardig, van de bekende 's Utrechtsehe heeren in zake politiek, de drie kerkeraadsleden.

De synodalen lokken dus den strijd uit.

1) Juist zoo, en niet *abbattoir*.

ADVERTENTIËN.

ONDERTROUW:

D. VAN POPTA,
Predikant te Papendrecht,

C. A. TALMA.
Utrecht, 10 Febr. 1887. (1371)

Voorspoedig bevallen van een DOCHTER T. PROSMAN, geliefde Echtgenoot van

A. J. A. RENSINK.
Den Haag, 9 Febr. 1887. (1370)
Eenige en algemeene Kennisgeving.

Tot diepe droefheid van mij, zijne kinderen en behuiskinderen overleed heden mijn geliefde Echtgenoot, de Heer PETER BROUWERS, in den ouderdom van bijna 86 jaren.

Wed. P. BROUWERS—
DINGEMANS.
Bruchem, 8 Febr. 1887. (1343)

Ten spoedigste gevraagd in een klein gezin een:

flinke Kenkenmeid,

van middelbaren leeftijd en van goede getuigen voorzien.

Adres franco, lett. I, aan den Ouden en Nieuwen Boekhandel van J. H. DUNK, Oppert 150, Rotterdam. (1373)

DOLEERENDE.

In de nabijheid P. v. Volksvliet TE KOOP een GROOT TERREIN, uitmuntend geschikt tot het bouwen eener Kerk, School, Gesticht of iets dergelijks.

Informatie bij den Makelaar HIELKE BERGER, Van Woustraat No. 11. (1376)

Voor de overplaatsing van een patiënt, voor wien een Christelijke omgeving wordt gezocht en dringend noodig is, ontbreekt f 100 aan de jaarlijkse benodigde som ter verpleging in „Veldwijk.“ Wie er aan wil medehelpen, dat hem die worde geschonken, zal met een bijdrage mij hartelijk verblijden.

W. v. OOSTERWIJK BRUIJN.
Zeist, 9 Febr. 1887. (1374)

De Makelaars L. J. NEUMEIJER en anderen bij de biljetten vermeld, zullen op Maandag den 14den Maart 1887, des avonds te 6 ure, in het lokaal Frascati in de Nes, te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris G. RUYLS, in veiling brengen:

Een BOUWTERREIN, gelegen te Amsterdam aan de verlengde Vossiusstraat, nabij het Blinden-Instituut en onmiddellijk grenzende aan het Vondelpark, bij het Kad. der gemeente Amsterdam bekend in Sectie B, nummers 6210 en 6023, groot over het geheel 2 Aren 86 Centiaren.

Te bezichtigen des Dinsdags, Donderdags en op den Verkoopdag, van 1 tot 4 ure. Toegang langs de Vossiusstraat, door het perceel aan de P. C. Hooftstraat No. 166.

Bewijzen van eigendom en veilingvoorwaarden zullen 4 dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing liggen, ten Kantore van genoemden Notaris G. RUYLS, aan den Binnenkant No. 28, te Amsterdam.

Geliefde Christenen!

Voor de arme gezinnen in de buitenwijken van Amsterdam, heb ik reeds met veel dank ontvangen uit Amsterdam van Mevr. de Wed. B. v. B. f 40, met een lief briefje, waarin de milde geestster hare verlangen uitdrukt, dat hare gave moge verdubbeld worden; van J. S. f 10; van N. f 1; uit 's Hage van N. N. A. f 2.50; uit Heteren van J. v. E. f 1; uit Oostkappelle (Walcheren) van Mevr. N. N. f 10. Wie helpt verder?

J. N. SEULIJN,
Hoofd der Vrije Christelijke School,
Van Speijkstraat 6, Amsterdam.

De BOEKHANDEL van
HÖVEKER & ZON
en het KANTOOR van den Uitgever

J. A. WORMSER,

worden in de tweede helft van Februari 1887 verplaatst naar de
Heerengracht o/d. Warmoesgr. No. 186,
TE AMSTERDAM.

HH. ROOKERS.

De ondergeteekende verzendt franco door het gehele Rijk, tegen ontvangst van Postwissel à f 2.50, 100 Sigaren in 4 soorten, van 4, 3, 2 1/2 en 2 ct., elk 25 stuks; of à f 2.—, 100 Sigaren in 4 soorten van 3, 2 1/2, 2 en 1 1/2 ct.; elk 25 stuks.

D. MOOIJ Pz.,
Zaandam S garehandel.

Ster-Horloges.
Zie elk Nummer van de Standaard van Donderdag.

Hôtel Maassen, Haag.
Logies, Ontbijt, Bougie, Service f 2.—.
Table d'Hôte met 1/2 fl. Wijn f 2.25.

De officieel gelegaliseerde getuigenissen omtrent de Zwitsersche Pillen van den Apotheker R. Brandt. Ofschoon tegenwoordig bijna geen enkel huisgezin in stad of dorp zonder Zwitsersche Pillen is, en veel duizenden personen, als waren zij Apostelen, de deugdelijkheid er van prijzen, heeft de heer Brandt evenwel voor zoover het hem mogelijk was, de laatste maanden toegezonden brieven van dankbetuiging officieel laten legaliseeren, om zoowel aan de Overheid als aan het publiek de zekerheid te geven, dat de dankbetuigingen, die in de dagbladen de goede uitwerking Zwitsersche Pillen aankondigen, waarlijk echt zijn. Geen ander preparaat heeft tot nu toe zulke bewijzen voor zijn deugdelijkheid kunnen leveren; bovendien kan iedereen er zich zelf van overtuigen dat er tegen versterking met bloedsaandrang, hoofdpijn, duizeligheid enz. geen beter middel bestaat dan de Zwitsersche Pillen van den apotheker R. Brandt, à 70 Cts. de doos in de apotheken verkrijgbaar.

Echt te verkrijgen te Amsterdam bij de Heeren M. Cléban & Co. en bij de meeste Apothekers in Nederland. (628)

V. SCHERTZER & ZOONEN,

Zaakvoers en bloemisten te Haarlem.

Hofleveranciers van Z. M. den Koning, vestigen de aandacht op hunne Geïllustreerde Prijscurant voor 1887, 36en Jaargang, van Tuin- en Bloemzaden, Landbouw-, Gras- en Klaverzaden, VOORJAARS-BOLGEWASSEN, waaronder geïmporteerde Lillium Auratum, dubbele Afrikaansche Tuberosen, Dahlie's enz. enz., waarvan exemplaren, op aanvraag, onmiddellijk franco worden toegezonden.

2

Mooie, Nuttige Werken van Mevr. VAN CALCAR worden voor 25 Stuivers Uitverkocht. Lees de aanbieding goed na, want voor elk huishouden, waar kinderen nuttig en aangenaam bezig willen zijn, is het een aanwinst.

Handl. tot het vervaardigen

van allerlei knutselwerkjes, als: Vlechten, Werkes van Bloempapier, Karton en Wasdoek, Papier- en Servetronwen, Prikken, Knippen, Uitknippen en Opplakken, enz. enz. 2 fraaie deelen vol met Afb. tusschen den tekst. Prijs f 2.50, nu bij uitverkoop slechts f 1.25.

Zoo'n Aanbod komt nooit weder. Overal waar kinderen zijn, komen ze van pas. Zorg dus om spoedig te bestellen, eer dat de voorraad is uitgeput.

Te bekomen bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkoopste Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. Voor buiten de stad de 2 werken franco thuis op ontvangst postwissel, waarbij staat Aanbod Knutselwerk.

ADVERTENTIËN voor de AMSTERDAMSCH KERKBODE.

tot en met Vrijdag ontvangen, vinden zekerheid voor de plaatsing. Die later worden ontvangen kunnen alleen worden opgenomen, indien de plaatsruimte het toelaat.

5 CENTS PER REGEL 5

grootere letters naar plaatsruimte, Abonnemenen en Advertentiën worden alleen aangenomen ten Kantore van de AMSTERDAMSCH KERKBODE, lokaal de Brakke Grond, en bij de gewone Rondbrengers.

Advertentiën beneden 20 regels bij vooruitbetaling te voldoen. (1315)

DAAR GAAN DE LAATSTE.

De groote 4-talige beroemde Dictionnaires in 4 flinke Prachtbanden, uitgave 1886, van CALISCH, in plaats f 24.50, voor slechts f 6.50.

Fransche, Duitsche, Engelsche en Hollandsche Taal.

Het bekende viertalig Woordenboek slechts f 6.50, de 4 kolossale deelen. Het groote prachtige Woordenboek voor het Engelsch-Nederlandsch; Fransch-Nederlandsch; Hoogduitsch-Nederlandsch en Nederlandsch Fransch-Duitsch-Engelsch. Deze 4 Dictionnaires voor slechts f 6.50, in 4 flinke royale 8° deelen, waarvan het Woordenboek met het Nederlandsch voorop, alleen bijna duizend bladzijden beslaat. Deze Woordenboeken voor vier talen zijn geheel nieuw, van den laatste datum; het is de derde veel verm. uitgave van het Groote Woordenboek, indertijd door FUHRI voor f 24.50 in den handel gebracht en thans minstens het dubbele bevattende, daar deze derde druk vanwege verazende ontwikkeling en vooruitgang op ieder gebied van Wetenschap, Kunst, Scheepvaart, Handel en Nijverheid, woorden bevat, wier gebruik vroeger slechts tot een afgezonderd kunstvak behoorden en thans in de algemeene volks taal zijn opgenomen. De allerbeste Woordenboeken in de verschillende talen bestaande, zijn voor de herziening dezer uitgave gebruikt. Voor de Nederlandsche taal is de nieuwe spelling gevolgd. Deze voor iedereen, die aan taalstudie doet, voor elken handelaar, voor elk industrieel zoo uitmuntende viertalige Dictionnaire in 4 flinke royale 8° banden, keurig afgewerkt met vergulde titels, een prachtstuk op ieder Bureau, verkoopen wij voor den ster verminderten, buitengewoon zeldzamen spotprijs van slechts f 6.50.

Slechts zes gulden en vijftig cent, het mag raadzaamachtig zijn, dat wij dit aanbod kunnen doen. Nooit heeft men meer degelijk, meer uitstekend, meer bruikbaar, meer doelmatiger Woordenboeken voor spotprijs gekocht, terwijl wij wel zeker niet met veel woorden behoeven te omschrijven de groote gemakkelijheid, dat men bij het opslaan onmiddellijk de betekenis van het woord in 4 talen tegelijk voor zich ziet. De namen der bewerkers J. M. & S. N. CALISCH, als taalkundigen in Nederland beroemd, waarborgen het uitstekende gehalte van deze Woordenboeken voor de Hoogduitsche, Fransche, Engelsche en Nederlandsche talen. Dit kostbare en doelmatige, flink bewerkt en fraai uitziend Woordenboek voor 4 talen, bestelle men spoedig voor den zeer geringen prijs van f 6.50. Op ontvangst van postwissel à f 6.50, geschiedt de toezending flink verpakt en franco van uit de Magazijnen van Goedkoopste Boeken van Gebr. E. & H. COHEN, te Arnhem of te Nijmegen.

Dr. S. E. OUDSCHANS,

Heel- en Verloskundige, speciaal Arts voor Mondgebreken. Operaties zonder de MINSTE pijn en ZONDER lachgas of chloroforme. Consulten alle werkdagen tot 4 ure.

Amerikaansche Tandheelkundige Inrichting

WETERINGSCHANS 75, AMSTERDAM.

MILITAIRE SCHRIJVERS.

De Nederlandsche Staatscourant van 7 October jl. bevatte eene nieuwe regeling betreffende de aanneming van Militaire Schrijvers voor het leger in Nederlandsch-Indië, op 1 October jl. in werking getreden.

Afdrukken worden door het Departement van Koloniën op aanvraag gratis verstrekt.

SPECIALITEIT
GEBRS. CATZ & Co., Tilburg. in Flanel en Domets.
STALEN OP AANVRAGE.

KUNSTTANDEN. Een tand f 4 à f 5, meerdere f 3. Gebitten f 50 à f 60 plaatst A. VAN LEEUWEN, Mécanicien-Dentiste, geheel zonder pijn. Reparatien in 5 uur klaar. Reguliersgracht hoek Kerkstraat 68, Amsterdam. Des Zondags alleen bij voorsafgaande kennisgeving.

Koninklijke Prijzen te:

Parijs . . . 1867.
Weenen . . . 1873.
Santiago . . . 1875.
Philadelphia . 1876.
Parijs . . . 1878.
Parijs . . . 1878.
Milaan . . . 1881.
Amsterdam . 1883.

De eenige groote Gouden Medaille op de Uitvindingen-Tentoonstelling

Londen 1885, onder 32 mededingende Amerik. Orgelfabrikanten.

Productie 160,000 Orgels.

MASON & HAMLIN'S

Amerikaansche Orgels,

de beste der wereld en door hunne deugdzamenheid tevens de goedkoopste.

Zangrijke toon, aangename aanslag en zilver afwerking zoowel in- als uitwendig, zijn de kenmerken der MASON & HAMLIN'S Orgels.

Nieuwe sierlijke modellen van f 195 (2 spel), f 260 tot f 500 en hooger zijn heden ontvangen.

C. C. BENDER. — LEIDEN,

Hoofd-Agent voor Nederland en de Indië.

Geïllustreerde Catalogus (48 bladzijden) franco op aanvraag.

Proeven, eerst te Brussel gedaan en vervolgens in alle landen hernomen, hebben bewezen, dat de Capsulen Guyot eene bemerkenswaardige krachtadigheid hadden tegen de verkoudheden, bronchieten, toring en aanborstigheid. Twee of drie Capsulen, geprepareerd door den heer Guyot, rue Jacob, 19, te Parijs, genomen bij het begin van elken maaltijd, zijn voldoende om spoedig de hardnekkigste verkoudheid te genezen. De flacon kost f 1.25 en bevat 60 witte Capsulen, die alle de handtekening van E. Guyot dragen. (10314)

C. G. OLIE,

Bloem- en Boomkweeker te Boskoop, beveelt zich aan tot het leveren van Rozen, Coniferen, Pit-, Off- en alle soorten opgaande Boomen, Woud-, Sier- en Treurheesters, tegen de meest concurrerende prijzen. (1868)

DAMES.

Na toezending van postwissel zenden wij onderstaande franco door 't gehele Rijk:

Elegant Kinder-Corset . . . f 0.70
> en soliede Dames-Corset . . . 1.30
> beter soort . . . 2.—
Trelli-Corset 2.50
Non plus ultra 3.—
Gezondheids-Corset 3.—
Fedora-Corset 4.—
Een zeer elegant Dames-Corset met Walvischbaleinen 4.—

Zijden en Satijnen Corsetten in alle kleuren m. Walvischbaleinen . . 10.—
Buk-Corsetten in verschillende systemen en prijzen.

Verder worden alle op te geven Modellen Corsetten in 10 dagen tijds gemaakt, bij

HENRI ALOFS,

Groote Markt, Groningen.

De TARIEVEN der Levensverzek.-Maatschappij „UTRECHT“.

Leidsche Straatweg No. 4 en 5, TE UTRECHT,

zijn volgens de nieuwste statistieke gegevens berekend. De deelnemers deelen in 50 % der netto winst. Kantoor te Amsterdam, Kerkstraat 309.

Bij NOORDHOFF & SMIT te Groningen, verschijnt:

DE ZENUWACHTIGHEID.

DOOR

Dr. P. J. MÖBIUS, Arts voor Zenuwlijders te Leipzig.

Voor Nederland bewerkt door

Dr. C. P. T. KUIJL.

Prijs f 1.25. Bij inzending van een Postwissel franco per post f 1.35.

De zenuwachtigheid is een algemeene en lastige kwaal. Alleen wanneer men haar door doelmatige maatregelen tracht tegen te gaan, zal het mogelijk zijn, haar met goed gevolg te bestrijden.

Het werkje van Dr. MÖBIUS, algemeen erkend als een specialiteit op dit gebied, zal blijken daarvoor een vertrouwde gids te wezen. (2663)

E. BRANDSMA,

THEE

VAN

Kalverstraat 158,

AMSTERDAM.

IN HET BIJZONDER WORDT DE AANDACHT GEVESTIGD OP:
Souchon Thee à f 1.30 per 5 Ons.

Achtste Jaargang 1887.

De kleine Kapitalist,

verschijnt Dinsdag-, Donderdag- en Zaterdag namiddag, is het goedkoopste en meest gelezen financieele blad van Nederland, en de volledigste gids voor houders van uitlootbare fondsen, daar, behalve alle uittolingen, de uitgelote en nog niet ter betaling aangeboden nummers in eene Wekelijksche Restantenlijst vermeld worden.

Abonnementsprijs (met inbegrip der Wekelijksche Restantenlijst) f 8.— per jaar, franco per post.

Als Gratis-Premie ontvangt elk abonnent een exempl. van het Restantenboek. Proefnummers kosteloos.

Het Restantenboek,

(Derde Jaargang 1887),

bevat de tot 31 December 1886 uitgelote serie van 48 Premieleepeningen, de Specificatie der Fondsen, onderworpen aan het Zegelrecht op Effecten, benevens een in 12 maanden verdeelde Uittolings-Kalender voor 1887 van alle bestaande Premieleepeningen.

Alom verkrijgbaar in den Boekhandel tot den prijs van f 1.50 ingen., geb. in linnen stempelband met vergulden titel f 2.—.

De Uittolings-(Wand)kalender voor 1887, van alle bestaande Premieleepeningen, vermeldt den datum van uittolingen, van uitbetaling, den hoogsten en laagsten prijs in elke trekking, het nominaal bedrag der leening en het jaar waarin de laatste trekking geschiedt.

Deze Wandkalender, gedrukt op zwaar postpapier, groot 65 bij 51 cm., is alom verkrijgbaar à f 0.50. Uitgaven van Bär & Co., Amsterdam.

Maak Speed!

Maak Speed!

Maak Speed!

Zoo'n prachtig dik Bosk Stuivers-Magazijn, meer dan 300 Bladzijden leetuur, inhoudende de boeiendste en mooiste verhalen die er zijn, ruim ik op voor den geringen prijs van slechts Een Gulden. Hoevel dit zooals ieder weet een Spotprijs is, voeg ik er bij:

No. 1. Onze Koning, naar P. J. ANDRIESEN, 1 deel, met Platen en Portretten van Z. M., H. M. en ons Prinsesje.

No. 2—7 Zes fraaie geheel nieuwe Kleurboekjes voor de jeugd, alle zes verschillend en met gekleurde Voorbeelden er bij, zijnde Landschapjes, Kleenordrachten, Huishoudelijke Voorwerpen, Vogels, Dieren, Scheepjes, Bloemen enz. enz. enz.

No. 8. Volksliedjes, van PIET VLUCHTIG, inhoudende 25 stuks.

No. 9—20. Twaalf afzonderlijke, niet opvolgende nummers van de beroemde mooie Hollandsche Illustratie, met zowat vijftig fraaie platen, zoo voor de hand weg uit eene nieuwe partij.

Al die zaken zijnde No. 1—20 en Het Stuivers-Magazijn er nog bij, ruim ik op voor den onmogelijk te gelooven spotprijs van slechts Een Gulden. Speed, speed en nogmaals speed eer dat de voorraad weg is.

Verkrijgbaar bij D. BOLLE, Bazaar van goedkoopste Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. Voor buiten de stad met 10 Cts. tegemoetkoming in de vracht er bij, dus alles franco thuis, op ontvangst Postwissel van slechts f 1.10, waarbij moet staan Opreuings-Pakket. (1878)

GEDRUKT TER KONINKL. NED. STOOMDR. WARMOESSTRAAT 106, AMSTERDAM.